

§ 5

Försök med marktransport från kommunhuvudort till flygplats

Dnr: 15RKTM0002

Förslag till beslut

Kollektivtrafikutskottet beslutar genomföra försök med marktransport från kommunhuvudort till flygplats i enlighet med Trafikverkets riktlinjer för sådan transport. Försöket genomförs för Sorsele kommun med anslutning till flygplatsen i Arvidsjaur. Genomförandet förutsätter ekonomiska ställningstaganden för medverkan från landstinget i Västerbottens län och Sorsele kommun.

Ärendebeskrivning

Tillgängligheten mäts till olika resmål i en tillgänglighetsmodell. Trots att nuvarande trafikavtal är relativt träffsäkra i att förbättra tillgängligheten för olika kommuner finns det ett antal kommuner där tillgängligheten ändå har mycket stora brister. De har långt till resmålen och saknar i allmänhet tågtrafik eller egen flygtrafik. Busstrafik finns men tar lång tid och ger därmed dålig interregional tillgänglighet.

Trafikverket har sökt ett sätt att förbättra tillgängligheten för dessa kommuner, som i allmänhet ligger i norra Sverige, där avstånden till bland annat Stockholm är långa. Med direktanslutning till relativt närliggande flygplatser i andra kommuner är det möjligt att skapa stora förbättringar av tillgängligheten. Anslutningstrafiken kan gälla både till flygplatser med avtalade flyglinjer och till flygplatser med kommersiell trafik. Trafikverket och regionen delar på kostnaden för trafiken och förutsättningen för regionens del är den kostnadsfördelningsmodell som gäller. Den kommun som berörs av anslutningar enligt Trafikverkets modell delar den regionala kostnaden med landstinget.

Bakgrund

Diskussioner om anslutningstrafik har förts mellan Trafikverket och RKM i flera av de nordligaste länen. I Västerbottens län har konstaterats att flera kommuner redan har ordnad anslutningstrafik till flygplats. Enda anledningen att ändra något för de kommuner som redan har anslutningsmöjligheter är att det skulle bli mycket billigare. Men flera andra kommuner skulle kunna få stor nytta av anslutningstrafik och ett mindre försök skulle därför vara lämpligt. De sträckor som diskuterats är i första hand Sorsele-Arvidsjaur och eventuellt även Storuman-Lycksele.

Beslutsunderlag

Skrivelse 2014-10-20 från Trafikverkets handläggare i ärendet
Excel-dokument med beskrivning av tänkta kostnader

Justerare P. O. P.		Utdragsbestyrkande
-----------------------	--	--------------------

KOLLEKTIVTRAFIKUTSKOTTETS BESLUT

Kollektivtrafikutskottet beslutar genomföra försök med marktransport från kommunhuvudort till flygplats i enlighet med Trafikverkets riktlinjer för sådan transport. Försöket genomförs för Sorsele kommun med anslutning till flygplatsen i Arvidsjaur. Genomförandet förutsätter ekonomiska ställningstaganden för medverkan från landstinget i Västerbottens län och Sorsele kommun.

Beslutsexpediering
Västerbottens läns landsting
Sorsele kommun

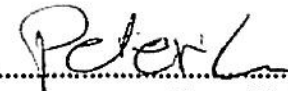
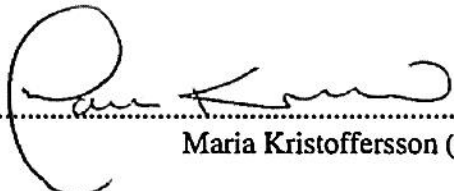
Justerare

P. O. P.

Utdragsbestyrkande

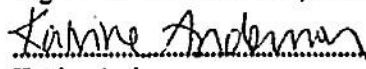

Sammanträdesdatum	fredagen den 13 februari 2015
Sammanträdestid	kl.09:00-11:40
Sammanträdesplats	Tallen, Region Västerbotten
Beslutande	Enligt närvarolistan på sidan 2
Övriga närvarande	Heidi Thörnberg, chef kollektivtrafikmyndigheten Bianca Byring, kollektivtrafikstrateg, § 2 Maud Ericson, projektledare, § 2 Harriet Söder, VD Länstrafiken i Västerbotten AB, § 2 Tommy Laestander, Länstrafiken i Västerbotten AB, § 2 Katrine Andersson, nämndsekreterare, Region Västerbotten Mariann Holmberg, kommunikatör, Region Västerbotten Ingela Hjulfors Berg, kommunikatör, Region Västerbotten
Justerade paragrafer	§§ 1-2, 5-10
Underskrifter	Sekreterare..... Katrine Andersson
	Ordförande..... Peter Olofsson (S)
	Justerare..... Maria Kristoffersson (C)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Myndighet	Förbundsstyrelsens kollektivtrafikutskott	
Sammanträdesdatum	2015-02-13	
Anslaget	har satts upp 2015-02-13	tas ner 2015-03-13
Protokollets förvaringsplats	Region Västerbottens kansli, Umeå	
Underskrift	 Katrine Andersson	

Närvarolista

Namn	Parti	N ä r v a r o	Reservation Omröstning		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare
			§	§	
			Ja	Nej	
Ledamöter (7)					
Peter Olofsson, ordf	S	1			
Maria Kristoffersson, vice ordf	C	1			
Hans Lindberg	S	-			
Lilly Bäcklund	S	-			Caisa Abrahamsson
Lorents Burman	S	1			
Christer Rönnlund	M	1			
Peder Westerberg	FP	-			Hans-Inge Smetana
Ersättare (7)					
Caisa Abrahamsson	S	1			Tjänstgörande ersättare.
Johan Söderling	S	-			
Monica Widman-Lundmark	S	-			
Camilla Hedlund	C	-			
Hans-Inge Smetana	KD	1			Tjänstgörande ersättare.
Nicklas Sandström	M	-			
Anders Hård	MP	-			

Justerare

P.O.
P

Utdragsbestyrkande

Försök i Sorsele mot Arvidsjaur

Pris pp	Snitt	Bruttokostnad	Nettokostnad	Trv-kostnad	AC-kostnad	VII	Sorsele
300	2	1936480	1324960	662480	662480	331240	331240

PM

Ärendenummer
[Ärendenummer NY]
Projektnummer
[Projektnummer NY]

Dokumentdatum
2014-10-20
Sidor
1(2)

Anslutningstrafik till flyg

Trafikverket har ett uppdrag beträffande interregional kollektivtrafik. Trafikverket ska:

- Verka för en grundläggande tillgänglighet i den interregionala kollektiva persontrafiken.
- Ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektiv persontrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för kommersiell drift.

Trafikverket får dessutom enligt instruktionen göra insatser för att komplettera trafik som i huvudsak faller under de regionala kollektivtrafikmyndigheternas ansvar om det bedöms viktigt för den interregionala kollektivtrafiken, och under förutsättning att sådana insatser inte ersätter det ansvar de regionala kollektivtrafikmyndigheterna har enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik¹.

Tillgängligheten mäts till olika resmål i en tillgänglighetsmodell. Trots att nuvarande trafikavtal är relativt träffsäkra i att förbättra tillgängligheten för olika kommuner finns det ett antal kommuner där tillgängligheten ändå har mycket stora brister. De har långt till resmålen och saknar i allmänhet tågtrafik eller egen flygtrafik. Busstrafik finns men tar lång tid och ger därmed dålig interregional tillgänglighet.

Trafikverket har sökt ett sätt att förbättra tillgängligheten för dessa kommuner, som i allmänhet ligger i norra Sverige, där avstånden till bl a Stockholm är långa. Med direktanslutning till relativt närliggande flygplatser i andra kommuner är det möjligt att skapa stora förbättringar av tillgängligheten. Anslutningstrafiken kan gälla både till flygplatser med avtalade flyglinjer och till flygplatser med kommersiell trafik.

De anslutningar som behövs går i allmänhet inom ett län. Trafikverket behöver därför samarbeta med berörd Regional Kollektivtrafikmyndighet (RKM) om trafiken. Anslutningstrafik till flyg ligger på gränsen mellan Trafikverkets ansvar för interregionala resmöjligheter och det ansvar RKM har för trafik inom ett län. Förslaget är därför att gemensamt utarbeta hur trafiken ska bedrivas och dela på kostnaderna.

Det finns troligen stora fördelar med att RKM, som redan ansvarar för liknande trafikuppgifter inom länet, upphandlar trafiken och är ansvarig för bokningarna, t ex genom befintlig bokningscentral.

Anslutningstrafiken är tänkt att ske med mindre fordon, personbil eller minibuss. Trafiken ska också gå direkt till flygplats, möjligen med något snabbt uppehåll på vägen (kommunhuvudort, stor ort), för att ge så kort restid som möjligt. Trafiken ska gå på tidtabell, men vara anropsstyrd, vilket innebär att den endast körs när någon vill åka. Tiderna ska vara direkt avpassade för avgångar och ankomster som förbättrar den interregionala tillgängligheten.

För Trafikverkets del ska åtgärden också vara prioriterad. Det innebär att berörda kommuner ska ha minst tre kriterier där kraven för acceptabel tillgänglighet inte uppfylls enligt Trafikverkets tillgänglighetsmodell och färgen i en kartpresentation blir röd.

¹ Förordning (2010:185) med Instruktion för Trafikverket. 12c§ 2.

PM

Ärendenummer
[Ärendenummer NY]
Projektnummer
[Projektnummer NY]

Dokumentdatum
2014-10-20
Sidor
2(2)

Kravet är också att anslutningsresan förbättrar tillgängligheten i minst ett av kriterierna där kraven inte uppfylls. Det ska heller inte finnas några rimliga alternativa lösningar av tillgänglighetsproblemet, t ex med förändringar i befintliga busslinjer.

Trafikverket har också ett generellt krav att biljettintäkter ska betala minst 20 procent av totalkostnaden i ett avtal. Biljettpriset för resenärerna behöver därför anpassas till detta.

Kostnaden för anslutningstrafiken kan variera, främst beroende på avstånd till flygplats, hur ofta trafiken körs, hur många som i genomsnitt åker i varje tur och vilket biljettpris som sätts. Även kilometerkostnaden i operatörsavtalet påverkar. Det går därför inte att på förhand beräkna den exakta kostnaden för anslutningstrafiken. De beräkningar som gjorts tyder på att den totala nettokostnaden per år kan hamna på i storleksordningen 0,5-1,5 Mkr per ansluten kommun när trafiken varit igång ett tag och är allmänt känd.

Diskussioner om anslutningstrafik har förts mellan Trafikverket och RKM i flera av de nordligaste länen. I Västerbottens län har konstaterats att flera kommuner redan har ordnad anslutningstrafik till flygplats. Enda anledningen att ändra något för de kommuner som redan har anslutningsmöjligheter är att det skulle bli mycket billigare. Men flera andra kommuner skulle kunna få stor nytta av anslutningstrafik och ett mindre försök skulle därför vara lämpligt. De sträckor som diskuterats är i första hand Sorsele-Arvidsjaur och eventuellt även Storuman-Lycksele.